

Obsah

Úvodom	7
--------------	---

Obdobie neskorého feudalizmu 1526–1780

Prvá časť. Slovensko súčasťou habsburskej ríše 1526–1606

I. kapitola

Politický vývoj	21
1. Zápas Habsburgovcov o Uhorsko (V. Kopčan)	21
2. Začlenenie Slovenska do habsburskej monarchie (V. Kopčan)	26
3. Boj proti tureckej expanzii (V. Kopčan)	30
4. Reformácia a začiatky rekatolizácie (V. Kopčan)	35
5. Pätnásťročná vojna s Turkami (V. Kopčan)	39
6. Povstanie Štefana Bočkaia (P. Horváth)	42

II. kapitola

Hospodárske pomery	47
1. Poľnohospodárstvo (Š. Kazimír)	47
2. Baníctvo (J. Vozár)	54
3. Mestá a remeslá (Š. Kazimír)	62
4. Vnútroňný a zahraničný obchod (Š. Kazimír)	67
5. Vývoj cien a miezd (Š. Kazimír)	73

III. kapitola

Štruktúra spoločnosti	76
1. Sídliškový a demografický vývoj (M. Kohútová)	76
2. Šľachta (P. Horváth)	80
3. Mešťania a ostatné mestské obyvateľstvo (Š. Kazimír)	86
4. Poddanské a ostatné vidiecke obyvateľstvo (P. Horváth)	90
5. Banské robotníctvo (J. Vozár)	97

IV. kapitola

Národnostné pomery a rozvoj slovenskej národnosti	102
1. Národnostné zloženie obyvateľstva (P. Horváth – J. Vozár)	102
2. Rozvoj slovenskej národnosti a národného povedomia (P. Horváth – J. Vozár)	108
3. Jazyková situácia a vývin slovenského jazyka (J. Doruľa – J. Vozár)	114

V. kapitola

Vzdelanosť a kultúra (V. Čičaj)	121
1. Myšlienkové prúdy	121
2. Školstvo a vzdelanosť	125
3. Literatúra, divadlo, hudba a výtvarné umenie	131

VI. kapitola

Bibliografia (E. Kowalská – J. Vozár)	138
--	-----

Druhá časť. Storočie vnútorných nepokojov 1606–1711

I. kapitola

Politické pomery a protihabsburské stavovské povstania	151
1. Upevnenie moci uhorskej šľachty a nástup rekatolizácie (P. Horváth)	151
2. Povstanie Gabriela Betlena a Juraja I. Rákociho (P. Horváth)	156
3. Vojna s Turkami 1663–1664 a sprisahanie F. Vešeléniho (V. Kopčan)	165
4. Kurucký odboj a povstanie Imricha Tököliho (V. Kopčan)	174
5. Povstanie Františka II. Rákociho (A. Špiesz – Š. Kazimír)	182

II. kapitola

Hospodársky vývoj	191
1. Poľnohospodárstvo (Š. Kazimír)	191
2. Banská a hutná výroba (J. Vozár)	200
3. Mestá, remeslá a cechy (A. Špiesz)	211
4. Vnútorný a zahraničný obchod (Š. Kazimír)	218
5. Vývoj cien a miezd (Š. Kazimír)	223

III. kapitola

Sociálna štruktúra	227
1. Demografický a sídliskový vývoj (M. Kohútová)	227
2. Šľachta a jej majetkové pomery (P. Horváth)	232

3. Meštianstvo a ostatné mestské obyvateľstvo (Š. Kazimír)	236
4. Postavenie a triedne boje poddaných (P. Horváth)	241
5. Postavenie a sociálne zápasy banského robotníctva (J. Vozár)	249

IV. kapitola

Národnostné zloženie obyvateľstva a rozvoj slovenskej národnosti	256
---	-----

1. Národnostné pomery (P. Horváth – J. Vozár)	256
2. Rozvoj slovenskej národnosti (P. Horváth – J. Vozár)	263
3. Používanie a vývin slovenského jazyka (J. Doruľa – J. Vozár)	272

V. kapitola

Kultúrny život (V. Čičaj)	277
----------------------------------	-----

1. Myšlienkové prúdy	277
2. Školstvo	282
3. Rozvoj vedeckého bádania a kníhtlačiarstva	288
4. Literatúra, divadlo a hudba	294
5. Architektúra a výtvarné umenie	302

VI. kapitola

Bibliografia (E. Kowalská – J. Vozár)	307
--	-----

Tretia časť. Obdobie hospodárskej stabilizácie a začiatkov osvietenského absolutizmu 1711–1780

I. kapitola

Politický vývoj	321
------------------------	-----

1. Pomery po satumarskom mieri (A. Špiesz – P. Horváth)	321
2. Zápas Márie Terézie o udržanie habsburského dedičstva (A. Špiesz – P. Horváth)	328
3. Reformy a hospodárska politika Márie Terézie (A. Špiesz – P. Horváth)	334

II. kapitola

Hospodársky vývoj	340
--------------------------	-----

1. Poľnohospodárstvo (Š. Kazimír)	340
2. Banská, hutná a mincovná výroba (J. Vozár)	348
3. Remeselná a domácka výroba (A. Špiesz)	358
4. Vznik a rozvoj manufaktúrnej výroby (A. Špiesz)	362
5. Hospodársky rozvoj miest a mestečiek (A. Špiesz)	367
6. Obchod (Š. Kazimír)	369
7. Ceny a mzdy (Š. Kazimír)	373

III. kapitola

Štruktúra spoločnosti	377
1. Obyvateľstvo Slovenska a jeho sociálna štruktúra (M. Kohútová)	377
2. Zmeny v zložení šľachty a majetkovej držby pôdy (A. Špiesz – P. Horváth – J. Vozár)	381
3. Meštania a ostatné mestské obyvateľstvo (A. Špiesz – Š. Kazimír)	386
4. Sociálne pomery poddaných (A. Špiesz)	389
5. Postavenie banského robotníctva (J. Vozár)	395

IV. kapitola

Národnostné pomery a rozvoj slovenskej národnosti	401
1. Národnostné zloženie obyvateľstva (P. Horváth)	401
2. Rozvoj slovenskej národnosti pred národným obrozením (J. Tibenský)	407
3. Ideológia slovenskej národnosti (J. Tibenský)	414

V. kapitola

Kultúrny obraz Slovenska (V. Čičaj)	423
1. Myšlienkové prúdy	423
2. Školstvo a vzdelanosť	428
3. Rozvoj vedeckého bádania	434
4. Literárny, divadelný a hudobný život. Architektúra a výtvarné umenie	439

VI. kapitola

Bibliografia (M. Kohútová – J. Vozár)	446
--	-----

Obdobie prechodu od feudalizmu ku kapitalizmu 1780–1848

Štvrtá časť. Politický vývoj a hospodársko-spoločenské pomery 1780–1848

I. kapitola

Politický vývoj v Uhorsku v rokoch 1780–1848 (P. Horváth)	469
1. Reformy Jozefa II. a opozícia uhorských stavov	469
2. Obdobie Francúzskej revolúcie a protinapoleonských vojen	478
3. Politické pomery pred buržoáznou revolúciou	485

II. kapitola

Poľnohospodárska výroba, sociálne postavenie a triedne boje roľníctva	495
1. Rozvoj poľnohospodárskej výroby (P. Horváth)	495
2. Sociálne postavenie poddaných (P. Horváth)	502
3. Triedne boje (P. Horváth – J. Mésároš)	509

III. kapitola

Banská a hutná výroba (J. Vozár)	517
1. Baníctvo a hutníctvo drahých kovov	517
2. Medenorudné baníctvo	521
3. Železiarska výroba	524
4. Ťažba uhlia, soli a iných užitočných nerastov. Zmeny v banskom práve a administratíve	529
5. Sociálne postavenie a zápasy banského robotníctva	532

IV. kapitola

Od remesla k priemyselnej veľkovýrobe	537
1. Začiatky formovania národného trhu (Š. Kazimír)	537
2. Hospodárska politika Viedne a domáce prekážky rozvoja manufaktúrnej a priemyselnej veľkovýroby (A. Špiesz)	542
3. Remeselná a domácka výroba (A. Špiesz)	546
4. Manufaktúry a prvé továrne (A. Špiesz)	551

V. kapitola

Obyvateľstvo (J. Mésároš)	557
1. Populačný vývin	557
2. Šľachta	563
3. Roľníctvo	568
4. Meštianstvo – buržoázia	574
5. Inteligencia	579
6. Genéza robotníckej triedy	584

VI. kapitola

Bibliografia (D. Škvarna)	590
--	-----

Piata časť. Slovenské národné obrodenie 1780–1848

I. kapitola

Začiatky slovenského národného obrodzenia (J. Mésároš)	599
---	-----

1. Spoločensko-politické podmienky a ideové podnety formovania a činnosti prvej generácie obrodencov	599
2. Jozef Ignác Bajza a bernolákovci. Prvá kodifikácia spisovnej slovenčiny	602
3. Juraj Fándly a národnoorganizačné úsilie bernolákovcov	606
4. Historické motivácie zrodu a prví tvorcovia idey literárno-jazykovej a kmeňovej jednoty Čechov a Slovákov	610
5. Obrana biblickej češtiny ako spisovného jazyka Slovákov zo strany evanjelickej inteligencie v 80. a 90. rokoch 18. storočia	614
6. Nové národnoorganizačné podujatia evanjelických národovcov na začiatku 19. storočia. Juraj Palkovič a Bohuslav Tablic	618
7. Spoločenské myslenie a angažovanosť prvej generácie obrodencov	624

II. kapitola

Druhá generácia slovenských obrodencov 1820–1835 (J. Mésároš)

1. Podmienky nástupu a pôsobenia druhej generácie slovenských obrodencov	633
2. Pavol Jozef Šafárik a Ján Kollár	637
3. Národnoobraný zápas kollárovcov a idea slovanskej vzájomnosti v 20. rokoch	642
4. Sformovanie a národná angažovanosť druhej generácie bernolákovcov	650
5. Zjednocovacie snahy v slovenskom národnom hnutí od polovice 20. do polovice 30. rokov	657
6. Slovenské obrany jazyka a národa	662
7. Národná aktivizácia slovenského študentstva a rozšírenie základne národného hnutia	667

III. kapitola

Nástup generácie mladého Slovenska (V. Matula)

1. Spoločensko-politické podmienky a ideové pramene formovania štúrovskej generácie	672
2. Ďalší rozvoj slovenského študentského hnutia a začiatky širokej slovensko-slovanskej spolupráce	675
3. Tajný spolok Vzájomnosť a slovenské národnooslobodzovacie hnutie na prelome 30. a 40. rokov	684
4. Otázka spisovného jazyka a národnej jednoty v mladoslovenskom hnutí	692

IV. kapitola

Dotvorenie ideologických základov slovenskej národnej samobytnosti a slovenské národné hnutie v prvej polovici 40. rokov (V. Matula)

1. Vyostrenie národnostných bojov v Uhorsku a Štúrov návrat do vedenia mladoslovenského hnutia	698
2. Rozmach národnoobraných akcií slovenskej inteligencie a kryštalizácia národnej ideológie	705
3. Prijatie spisovnej slovenčiny. Štúrovska koncepcia národnej samobytnosti Slovákov a slovanskej vzájomnosti	714
4. Zápas o vlastnú tribúnu národnooslobodzovacieho hnutia a celonárodnú kultúrno-politickú inštitúciu	724

V. kapitola

Slovenské národnooslobodzovacie hnutie v predvečer buržoáznej revolúcie (V. Matu- la)	735
1. Úsilie o rozšírenie sociálnej základne, upevnenie národnej jednoty a aktivizáciu hnutia	735
2. Formovanie sociálno-ekonomického a národnopolitického programu hnutia	743
3. Diferenciácia názorov na program a taktiku národnooslobodzovacieho hnutia a snahy o ich zmenu v radikálnodemokratickom duchu. Vznik revolučnej situácie	755

VI. kapitola

Kultúra v období národného obrodenia	763
1. Podmienky a špecifické črty formovania slovenskej národnej kultúry (V. Matula)	763
2. Literatúra (V. Matula)	766
3. Vývoj školstva a osvetu (J. Mésároš)	780
4. Začiatky slovenských vedeckých snažení (J. Mésároš)	785
5. Divadlo, hudba, výtvarné umenie (J. Mésároš)	792

VII. kapitola

Bibliografia (D. Škvarna)	799
--	-----

Zoznam použitých merných jednotiek, ilustrácií a máp	812
Zoznam a hodnota použitých merných jednotiek	812
Zoznam čiernobielych ilustrácií	815
Zoznam farebných ilustrácií	817
Zoznam máp	818

Registre	819
---------------------------	-----